

NOK EN SAME
En dokumentarisk musikal
av Ferske Scener

Klassetrinn: 4. Trinn -VGS

Programpresentasjon:

Hva er en ekte same?

Bli med til Gamvik, et gammelt samisk fiskevær ytterst på Finnmarkskysten. I tusenvis av år har samene her levd godt av havet. Men på knappe 100 år forsvant samisk språk og kultur nesten helt fra dette stedet. Hvordan skjedde dette?

I denne forestillingen tar Håkon Mathias Vassvik deg med inn i historien om stedet han kommer fra. Da han vokste opp her på 80-tallet ble han fortalt at han var norsk og at nesten ingen der var samisk. Men jo eldre han ble jo mer endret historiene seg.

Med seg på scenen har han fetteren sin, Torgeir Vassvik. Han er en av de fremste fornyerne av samisk musikk. Med trommer, joik, gitar og fiolin spiller de ut historien om hvordan man mislyktes i å fornorske en ekte blandingskultur.

Samisk kultur formidles ofte som noe eksotisk og homogent i norsk offentlighet. Vi merker det når vi kommer rundt på skoler: Ungene spør om vi er ekte samer. Vi har et sterkt ønske om å formidle kraften i blandingskulturen. Det samiske har alltid vært i nær kontakt med det norske/finske/russiske/svenske. Det er viktig å formidle at dette ikke gjør den mindre verdig eller mindre interessant. Vi er alle et resultat av blandinger.

I dette ligger også en overføringsverdi til møtet med andre kulturer i dag. Forestillingen peker på at Norge aldri har vært et homogent etnisk og kulturelt område. Det er ikke noe nytt at det norske lever side om side med andre kulturuttrykk innenfor nasjonalstatens grenser.

Nok en same har sin store styrke i det musikalske.. Det et sterkt musikalsk blandingsuttrykk som bedre enn 1000 ord forklarer at kulturell identitet også er noe man velger.

Medvirkende: Håkon Mathias Vassvik, Torgeir Vassvik og Kari Rønnekleiv.

Varighet: rundt 45 min.

For 4. til 10. klasse.

Presentasjon av utøverne

Håkon Mathias Vassvik: Frilans skuespiller og regissør. Fast medlem av Ferske Scener siden 2012. Medlem av Verk Produksjoner siden 2006 og har mottatt to Heddapriser for Årets forestilling med Verk, i 2011 og 2013. Regissør og skuespiller i V/H/H, et teaterband han har sammen med Bjørn Erik Haugen og Johan Harstad. Utdannet ved Akademi for Scenekunst i Fredrikstad.

Torgeir Vassvik: musiker og komponist. Har gitt ut to plater, SÁIVU 2006 og SÁPMI 2009, og spiller eget materiale både solo og i flere ulike musikalske konstellasjoner, for tiden mest aktiv med Global Fever Orchestra sammen med bl.a. Kari Rønnekleiv, Ole Henrik Moe og Audun Strype.

Kari Rønnekleiv: Har bl.a. jobbet med Tromsø Symfoniorkester, Bodø Sinfonietta, Trondheim Symfoniorkester og Trondheim-Solistene. Hun jobber også med fri improvisasjon sammen med komponisten Ole-Henrik Moe. I 2007 mottok hun Spellemannsprisen for beste album i samtidsmusikk-klassen, der hun fremførte musikk komponert av Ole-Henrik Moe. Utdannet ved Trøndelag Musikkonservatorium og ved Royal College of Music i London

Praktisk info

- **Antall elever:** 10 - 120 elever pr visning, avhengig av romløsning og publikum.
- **Varighet:** 45 min
- **Blending:** Ja
- **Opprigg:** 60min, avhengig av om rom er ryddet, vasket og blendet.
- **Nedrigg:** 30 min
- **Garderobe:** Gjerne, men det er ikke nødvendig
- **Mat/drikke:** Ja, for 3 aktører.
- **Rombeskrivelse:** minimum 6 x 5 meter sceneareal. Gjerne bredere.
- **Strøm:** Det må være tilgang på strøm i rommet
- **Publikumsoppsett:** Puter/matter/stoler
- **Lærerkrav:** minst en lærer tilstede per forestilling

Spørsmål rettes til:

Annika Ostwald

Email: annikaostwald@gmail.com

Mobil: 4148 7651

FORSLAG TIL HVA ELEVER OG LÆRERE KAN JOBBE MED

FØR FORESTILLINGEN:

Det å være samisk handler blant annet om å være del av en gruppe, å ha en gruppeidentitet. En oppgave rundt det kan være å spørre hva det er å tilhøre en gruppe. Hvordan signaliserer man at man tilhører en gruppe?

Finn eksempler på grupper. (Nordmenn, militære, sykepleiere, rockeband, korps, speideren osv.)

Hva er det som gjør at man kaller det en gruppe? Finn tegn på gruppetilhørighet (uniformer, musikk, språk, språkslang osv.)

Hva er det å være et folk? Hva er det å være en nasjon? Hva er det å være del av et land? Når et folk finnes i flere land, hva er det som skiller det å være en borger av et land fra det å være en del av et folk?

Hvordan kan musikk være tegn på gruppetilhørighet? Finn eksempler på at musikk kan være et tegn på tilhørighet. (goth, punk, folkemusikk,

Kartlegg gjerne kunnskapen rundt samisk kultur før forestillingen. Spør hva elevene vet om samisk kultur, hva de forbinder med det.

Et viktig poeng i forestillingen er at en levende kultur endrer og utvikler seg. Hvem bestemmer hvordan denne utviklingen skjer? Hva er bra med endring, og i så fall hvorfor? Hva kan være dårlig med endring? Kan man velge hvilken kultur man vil være en del av?

ETTER FORESTILLINGEN:

Fornorsking av samene er et sentralt tema i forestillingen, men vi går ikke så dypt inn i grunnene til fornorskinga. Forestillinga gir likevel et godt grunnlag for å gå videre på dette temaet. Her kan man komme inn på vanskelige ord som assimilering (å gjøre lik) og fornorsking.

Vil man ta det litt lengere kan man dra inn rasetenkning og ideene rundt rene kulturer som var dominerende fra 1800-tallet og framover. Selv i dag finnes rester av denne typen tankegods i enkelte miljøer.

Det er naturlig å dra paralleller til de nasjonaliteter og kulturer som finnes i klassen og dra inn spørsmål om hva norsk kultur er i dag.

EVENTYR, SAGN OG LEGENDER

Sjekk hjemmesiden:

<http://www.saivu.com/>

De har en god fremstilling av samisk tro og mytologi.